

מראי מקומות- מנחות כ'

למלחו אינו אלא דין לכתחלה נויש לעי' אם ס"ל להח"צ דהגמ' כאן חולק ע"ז, וס"ל דצריך למלחו על המזבח לעיכובא, וכמש"כ החזו"א, או דגם סוגיין מורה דאינו אלא לכתחלה, אלא דהי' ס"ל דק' לאוקים מתני' כן, וצ"ע.

(ד) **עוד בענין מלח- ע' בקהלות יעקב (סוסי"ב)**
דכ' להסתפק באם צריך להיות ממשות של מלח שם בשעת הקטרה, ואם נבלע בהבשר או המנחה אינו יוצא דין מליחה, או אם סגי בהא דנמלח ואית בי' טעם מלח, והניח בספק.

(ה) **ואי בעית אימא, כיון דכתיבא בי' ברית, כמאן דתנא בי' קרא דמיא- פי' בטהרת הקודש, דאין כוונת הגמ' ליישב דיכול רב לסבור כמתני', אלא דרב ודאי דלא כמתני', דמתני' ס"ל דמלח אינו מעכב, אבל כוונת הגמ' לתרץ דרב יכול לסבור כהני תנאי דס"ל דמלח מעכב, דהוי כמאן דתנא בי' קרא הוא**
[ווק"ק, דעיקר חסר מן הספר].

(ו) **והקטרת- ע' בלקוטי הלכות (זבח תודה ד"ה ונתמעטו) שהביא מח' הראשונים בענין הא דקטרת צריכין מלח, האם יוצא דין מלח במה שנתן מלח סדומית רובע הקב בעשיית הקטרת, או דבעינן שיפזר עוד מלח בעת ההעלאה, דבפסקי תוס' בכריתות אי' דצריך ליתן מלח בשעת הקטרה, ובכל בו אי' דמה שאמרו מלח סדומית רובע הקב, היינו לצאת הדין על כל קרבנך תקריב מלח**
[ויש לעי', לפי מש"כ החזו"א שהבאנו לעיל, דדין מלח צריך להיות על המזבח דוקא, האם שייך לסבור כהכל בו, ורק דקטרת שאני, או דלמא צריך לסבור כדברי הפסקי תוס', וצ"ע].

(ז) **נסכים בהדי אימורין קאתי- הק' השפת אמת,**
לפי הה"א של הגמ' דנסכים באים בהדי אימורין, לכאור' יוצא דאם נאבדו או נטמאו האימורין לא יהי' צריך להביא הנסכים, וזה תמוה, שהרי התורה חייב נסכים בכל קרבן, והניח בקו'.

(ח) **נפסל בשקיעת החמה כמותה- פרש"י, דאינו ראוי לזרוק בלילה, דכתי' ביום צוותו, ולמחר נפסל בלינה. ומבואר מדבריו דאינו נפסל ממש בשקיעה, אלא דאין שייך לזרוק בלילה, וממילא יהי' נפסל בלינה בעמוד**

(א) **ברית מלח עולם שתהא ברית אמורה במלח דברי ר"י, ר"ש אומר וכו'- פרש"י, אין חילוק בין ר"י ור"ש אלא משמעות דורשין. וע' בלקוטי הלכות (זבח תודה ד"ה מדמתקיף) שהביא מהכסף משנה דמלח מעכב דוקא במנחה, ולא בשאר קרבנות, משום דקיי"ל כר"י, ולדבריו רק במנחה אמרי' דמעכב, דרק דמנחה תנא בי' קרא, משא"כ לפי ר"ש דס"ל דטעם דמעכב הוא משום דכשם שא"א לקרבנות בלא כהונה, כך א"א לקרבנות בלא מלח, א"כ שייך טעם זה בכל הקרבנות. אולם מרש"י לכאור' מבואר דלא כדבריו, אלא דאין חילוק ביניהם. אולם ע' מש"כ בז"ת שם לפרש דאף רש"י יכול לסבור כן למסקנת הגמ'.**

(ב) **הכא נמי לא מלח כהן אלא זר- הק' החק נתן, מה שייך לומר דמלח זר כשר, הרי אמרי' דמקמיצה ואילך מצות כהונה. ואין לומר דזהו דוקא בדברים שהן עבודה, אבל דברים שאינם עבודה שפיר כשרים בכהונה, דהא מליחה עבודה היא. וכ' ליישב בדוחק, דמה דאמרי' דמקמיצה ואילך מצות כהונה, היינו דוקא הני עבודות דכתי' בקרא, אבל מליחה לא כתיב בקרא שם, ולכן אינו נכלל בהא דאמרי' דמקמיצה ואילך מצות כהונה.**

(ג) **וכי תעלה על דעתך שזר קרוב לגבי מזבח- ולכאור' ק', לימא דהזר מלחו קודם שהקריבו לגבי המזבח. וע' בחזון איש (כ"ה, ט"ו) דכ' להוכיח מכאן דאם מולחה קודם שהעלה על המזבח אינו מליחה. וגם אי רמי קוף מלח על הקרבן הרי הוא כלא נמלח, דאי"ז רק דין שצריך להיות הקרבן נמלח, אלא המליחה צריך להיות נעשית כדינה, ואל"ה אינה מליחה, ולא קיים מצות על כל קרבנך תקריב מלח, ואי מליחה מעכבת לא הורצה. אולם ע' בחק נתן שכ' בדעת הרמב"ם בפיה"מ דפי' דאם לא מלח כשר היינו אם לא מלח כהן אלא זר כשר, וביאר דלהרמב"ם צ"ל דהתירוץ לקו' הגמ' וכי תעלה על דעתך וכו', היינו או דאם עבר ונכנס הזר, או דמלחו מלמטה, דכל הדין דצריך לעלות למעלה**

שוב אין כאן שני גזירין, וצ"ע לדברי רש"י
[ובפרט לפי מש"כ רש"י (בביאור השטמ"ק) דהשיעור ב' גזירין הוא
שיעור חשיבות להיות על המערכה, א"כ איך יוצא דין זה ע"י גזירין
מרוסקין, וצ"ע]. וע"ע בחזון איש (כ"ג, ו'), ד"ה
תוד"ה עצי, דכ' דלפי רבי צריך לקמוץ
העצים מכלי שרת, וא"כ צריך לשבור העצים,
שהרי אין כלי שרת שיכול לכלול בתוכו הב'
גזירין, אבל לרבנן מקריבו שלם, ונראה
מדבריו ג"כ דלפי רבי אין צריך להביא הב'
גזירין שלמים. עוד הביא החי' הגרי"ז מה
שנח' הראשונים אם השירים של העצים
בעינן מלח ומערכה, דר' גרשום שם ס"ל
דהשירים לכהנים, אבל שטמ"ק ותוס' כאן
ס"ל דהשירים ג"כ נשרפים. וע"ש עוד מה
שהק' עפ"ז.

השחר. אולם ע' בתוס' ישנים (יומא כט. ד"ה
ומנחה) דנקט דנפסל בשקיעת החמה ממש.

(ט) מאן שמעת לי' דאמר עצים איקרי קרבן, רבי
וכו'- פי' החי' הגרי"ז, דרבי ס"ל דעצים
איקרי קרבן מנחה, ורבנן ס"ל דעצים איקרי
קרבן סתם. ועפ"ז הק' על מש"כ רש"י בעמוד
א', דכשביאר דברי הברייתא דשומע אני
אפי' עצים, הביא הפסוק והגורלות הפלנו,
ופסוק זה אתי כשי' רבנן, והגמ' כאן פי'
דהברייתא אתי אליבא דרבי, וצ"ע.

(י) קרבן, מלמד שמתנדבין בעצים- פי' בתוס',
דנח' רבי ורבנן היכי שאדם אומר הרי עליו ב'
גזירי עצים, דלרבנן נדבה ולרבי הוי קרבן
גמור. וביאר החזון איש (כ"ג, ה') דלרבנן נמי
אין העצים קדישי לעצי המערכה, אלא הן
קרבן, ושריפתן נמי הקטרתן, אלא שאין
צריכין להזרק על אש המערכה, אלא נותנן
על המזבח ומדליקן, וזו הקטרתן, והלכך אין
צריכין מלח, שאין דבר אחר באה חובה להן,
ומותר לזרוקן על המערכה, שאין עיכוב
בדבר. ואין לומר שהן עצמן מעצי המערכה,
דא"כ יהי' צריך למוסרן לציבור, שהרי עצי
מערכה משל ציבור הם, ואי באמת מוסרן
לציבור, א"כ לא שייך ע"ז מתנדב עצים,
שהרי זה לא מתנדב כלום אלא מוסרן לציבור.
והוסיף דעצי המערכה עצמן, מלבד הדין
שבהם שהם הכשר קרבנות, הן עצמן נמי
קרבן, ושריפתן רצוי' לפניו, ע"ש עוד בזה,
וע"ע בקהלות יעקב (י"ג) שביאר הב' דינים
דאיתא בעצי מערכה, ע"פ דברי החזו"א
הנ"ל. וע"ע בחי' הגרי"ז דבתחלה נקט
דלרבנן אין עצי מערכה קרבן כלל, והק'
דא"כ מהו החידוש דמתנדבין, מ"ש משאר
צרכי בהמ"ק דודאי שייך בהו נדבה, וע"ש
באריכות.

(יא) וכמה, שני גזירין- ע' בחי' הגרי"ז שהביא
מש"כ ר' גרשום לקמן (קו:), דלרבי אין
שיעור ב' גזירין, אלא מה דבעי מביא, אבל
ברש"י כאן ובשטמ"ק מבואר שיש שיעור ב'
גזירין אף לרבי. והק' בחי' הגרי"ז, דמלבד
הא דמנלן שיעור כזה, עוד ק', דהא לרבי בעי
קמיצה, והיינו דצריך לבקע מלא קומצו
קסמים דקים, כמבואר הכא בשטמ"ק, וא"כ